

Výukový materiál v rámci projektu OPVK 1.5 Peníze středním školám

Číslo projektu: CZ.1.07/1.5.00/34.0883
Název projektu: Rozvoj vzdělanosti
Číslo šablony: I/2
Datum vytvoření: 3. 5. 2013
Autor: Mgr. Renáta Zbořilová
Určeno pro předmět: Český jazyk a literatura
Tematická oblast: Porozumění textům v kontextu literárního vývoje 20. a 21. století
Obor vzdělání: Obchodník (66-41-L/01) – 3. ročník
Název výukového materiálu: pracovní list **Osvobozené divadlo**
Popis využití: ověření znalostí, práce s textem, porozumění textu, vyhledávání informací
Čas: 15 minut

1. Vyberte správnou možnost.

- a) Osvobozené divadlo bylo pražskou **avantgardní/kamennou** scénou založenou jako divadelní sekce **Červené sedmy/Devětsilu** v závěru roku 1925 a oficiálně vystupující od února roku 1926.
- b) Divadlo bylo spjato s **režiséry/herci** Jindřichem Honzlem a Jiřím Frejkou a od roku **1927/1929** s klaunskou dvojicí V+W, tj. s Jiřím Voskovcem a Janem Werichem. Výraznou osobností byl také **Karel Hašler/Jaroslav Ježek**, hudební skladatel a **houslista/klavírista**, autor řady populárních písní.
- c) Osvobozené divadlo bylo výrazně ovlivněno **surrealismem/poetismem** a chtělo se lišit svým netradičním pojetím divadla, **překonáním/prohloubením** odstupů mezi hledištěm a jevištěm.
- d) Premiérou V+W byla hra **Vest pocket revue/Smoking revue**, která byla směsicí písniček a scének s volnou dějovou linií a nevázaným humorem.
- e) Ve 30. letech přecházejí V+W k **sociálnímu dramatu/politické satíře**, zvýrazňuje se politická angažovanost, přibývá narážek a přímých útoků proti **nacismu/komunismu** a Hitlerovi. Roku **1938/1940** bylo proto divadlo úředně zavřeno.
- f) V+W odjíždějí do **Sovětského svazu/USA**, po návratu v roce 1946 obnovují načas činnost, ale po roce 1948 Voskovec znovu emigruje a Werich spolupracuje v Divadle ABC s novým hereckým partnerem – **Jiřím Suchým/Mirolavem Horníčkem**.

2. Doplňte názvy her.

- | | | | |
|----------------|---------|----------------------|---------|
| a) | Barbora | e) | na zemi |
| b) Kat a | | f) Balada z | |
| c) | na oko | g) | a líc |
| d) Fata | | h) Sever proti | |

3. Rozhodněte, které tvrzení neplatí.

- a) Osvobozené divadlo využívá ve svých hrách ironii a parodii.
- b) Humor V+W je intelektuální, zakládá se na hře se slovy – slovních hříčkách, záměně významu slov, vymyšlení novotvarů, prolínání s cizími jazyky.
- c) Součástí her byly tzv. forbíny – improvizované dialogy před oponou, v nichž V+W vedli improvizované dialogy a naráželi na aktuální dobové dění.
- d) Charakterem své činnosti spadá Osvobozené divadlo mezi tzv. režijní divadla podobně jako např. D34.

VÝCHOZÍ TEXT k úloze 4 – 5

Gala Peter: A teď se podívejte, jak se to lano za chvíli začne napínat a jak to cukne, až se napne.

Vilém Tell: Tak to cukne, až se napne?

Gala Peter: Ne, tak se napne, až to cukne.

Vilém Tell: Aha, a proč cukne?

Gala Peter: Protože se napne.

Vilém Tell: A lano-li nenapne-li se?

Gala Peter: Lano-li nenapne-li se! To je argument! A pročpak by se nenapnelilo?

Vilém Tell: No dobře, ale má-li se napnelit, tak musí někdo cuknout.

Gala Peter: No právě, ale nejdříve musí přijít napnelismus, aby mohla nastat cukatura.

Vilém Tell: Ale cuknatura bez napnelismu je kravininum! Podívejte se, příteli. Moje řeč bude se vám zdát na první pohled zbytečnou, respektive na této lodi, za těchto okolností a v tuto hodinu ukvapenou. Avšak jedná se mi o to, abych vás vyvedl z omylu, ve kterém trváte.

4. Na čem je založen humor V+W ve výňatku?

.....
.....

5. Z hlediska struktury dramatu je výňatek:

- | | |
|------------|----------------------|
| a) monolog | c) replika |
| b) dialog | d) scénická poznámka |

VÝCHOZÍ TEXT k úloze 6 – 7

My už nejsme lidi,
my jsme jenom partaje.
Žádný z nás nevidí,
v čem tak chyba je.
Nikdo neví kudy na to,
jeden volá: Zrušte zlato!
Tamten po něm hází bláto,
ten ví, kolik tamten krade.
Staří volaj: Zkroťte mladé!
Ten to řeší čistou rasou,
stát brečí nad prázdnou kasou

Kdo prý šetří, ten má za tři,
Slovani jsou všichni bratři!
Národ volá: Chceme práci!
Továrny se nevyplácí,
v dolech už se nefára -
A v takové situaci zazní fanfára:
Že přišel spásonosný osel!
Už věříme oslovi,
jen když nás ten osel
hlučně osloví.

6. Koho mají na mysli V+W slovy „ten to řeší čistou rasou“ nebo „jen když nás ten osel hlučně osloví“?

.....

7. Píseň je ze hry Osel a stín (1933). Zkuste se zamyslet nad tím, čím je její text stále aktuální.